

buzny nebo sešvakřeny, nebo které jsou, nebo byly ve služebním poměru k držiteli domu (§ 3 cit. z.).

III. Nárok na odepsání daně budiž ku platnosti přiveden v 6 měsících po uplynutí činžovního období, za něž nájemné stalo se nedobytné, u úřadu daň vyměřujícího žádostí kolku prostou, ku které budte přiloženy pomůcky dokazující, že nájemné jest nedobytné (§ 4 cit. z.).

IV. Povinnost majitele domu.

Držitel domu jest zavázán, platy a jiné prospěchy, kterých se mu dostalo dodatečně na zadržené nájemné, za příčinou jehož žádal za odepsání daně, oznámiti úřadu daň vyměřujícímu ve 14 dnech po tom, co je obdržel. Pokud mezi tím již daň byla odepsána, má úřad daň vyměřující opět předepsati kvotu daně, která připadá na dodatečné zaplacení nebo na hodnotu peněžitou prospěchu jinakého (§ 5 cit. z.).

V. Tresty.

Jestliže by oznámení v § 5 řečené bylo opomenuto ve lhůtě předepsané, zakládá se tím zkrácení daně, za které držitel domu, vedle dodatečného předepsání daně, má zapraviti za trest celý obnos činže, který byl vymknul z předepsání daně, jakož i dvojnásobný až desateronásobný obnos daně příslušné. Týmž trestům, nehledíc k tomu, že bude snad potrestán podle obecného zákona trestního, jest podroben držitel domu, který na základě soudní exekuce toliko na oko bez výsledku vedené nebo na základě jiných falešných nebo v omyl uvádějících údajů vyloudí nebo pokusí se vylouditi odepsání daně (§ 6 cit. z.).

VI. Odměna udavače.

Tomu, jenž oznámí zkrácení daně, přísluší při platech a prospěších od něho oznámených celý obnos činže, který byl z předepsání daně vymknut a od držitele domu za trest zapraven (§ 7 cit. z.).

VII. Prostředky opravné.

Proti nařízením a rozhodnutím úřadu I. instance daň vyměřujícího na základě tohoto zákona učiněným může podán býti rekurs, k němuž vztahuje se zákon ze dne 19. března 1876, č. 28 ř. z. O takovýchto rekursech rozhoduje konečně finanční úřad zemský (§ 8 cit. z.).

Nákladnictva (těžírstva).

I. Pojem.

Nákladnictvo jest spolek založený za účelem dolování, při čemž ručí každý účastník jak za příspěvky ku provozování podniku (za příplatky), tak i za všechny jménem spolku vůči osobám třetím převzaté závazky jenom podílem svým na společném jmění (§ 138 hor. z.). Za starých dob pracoval horník ve svém důlu, jako rolník na své vlastní roli, v mezích velice těsných, po výtce sám nebo za přispění svých lidí. Výtěžek byl tudíž nad míru skrovný; při tom bylo nebezpečí, jímž jest ohrožováno dolování, ve starší době daleko větším; neboť teprve v době novější zmenšeno bylo toto nebezpečí, jednak bohatými zkušenostmi získanými v oboru hornickém, jednak pokroky duševními a vědeckými. Jest tedy na bílé dni, že již dávno pociťovali majitelé hor nutkavou potřebu, aby se spojili za účelem vzájemné podpory a lepšího zdělávání důlu se svými sousedy, jsouce přesvědčeni, že spojenými silami dodělají se daleko větších úspěchů, nežli jako jednotlivci. Myšlénka sdružení zjednávala si vždy více a více stoupenců, jednotlivá důlní díla byla spojována v celek a tím způsobem tvořila se společenství mezi majiteli hor, která byla prvním

počátkem těžištev. Toto staré společenské dolování bylo však původně spíše spojením osob (horníků) než spojením důlních děl; toho spojení bylo tudíž z prvu pouze společenstvem a starý název, kterým se označovalo jako bratrstvo nebo jako cech, členové jako tovaryši, ojedinele pracující horníci pak posměšně vozky s jedním koněm, ukazuje jasně, že sloučení jednotlivých dolů k rozsáhlejšímu dolování nebylo pokládáno z počátku za věc hlavní. Však nesdružovali se také pouze jednotliví horníci mezi sebou, nýbrž i majitelé hutí, vlastníci lesů a t. d. byli velmi ochotně ve společenstvu přijímáni. Ačkoli byla nákladnictva již v řadách horních století XVI. dle zásad svého soudobého vývoje upravena, dospěla přece jen znenáhla ku dnešnímu svému útvaru a významu. Zákonem horním mělo se hornictví vůbec více důvěry získati. To bylo však jen tehdy možno, když by vedle nutného vrchního dozoru státu přesně a jasně zákonem upraveny byly veškeré právní poměry, které vyplývají buď z nabytí vlastnictví k hornímu podniku buď z poměrů společenských, k jichž založení podniky báňské zavádají podnět. Ve společenském svazku k účelům provozování hor jest zvláště nutno péči míti o nerušené provozování dolování jakož i o to, by jednotliví, méně odborně vzdělaní, méně mocní a často vzdálenější účastníci nebyli ve svých právech zkracováni. Tohoto úmyslu snaží se zákon dosíci, necháváje na vůli účastníkům tvoření společenských svazků, uděleje co možná obsáhlé předpisy jak pro nákladnictva se tvořící, tak i pro podílnictví na vlastnictví k báním, vzájemná práva přesně označuje, správě samé však onu míru veřejnosti za povinnost ukládáje, která každému účastníku umožňuje, aby se o stavu svého podílu poučiti mohl (viz motivy k hor. z. str. 297—320).

S názvem »nákladnictvo« spojovány posud v různých zemích korunních pojmy velice odchylné. Kdežto se tu a tam nazývalo nákladnictvem jisté množství majitelů kuksů, kteří byli u horních soudů v evidenci vedeni nebo kteří byli dokonce pouze u správce hor zaznamenány, příkládalo se toto jméno jinde souhrnu spoluvlastníků v knihách horních zapsaných, ano ve mnohých zemích korunních hornímu zařízení samému, byť i toto bylo pouze vlastnictvím jednotlivcovým. Platný horní zákon rozlišuje však přesně oba pojmy »důlní společnost« a »nákladnictvo«. Jsou-li hory ve knize horní zapsány nikoli na jméno jednotlivého držitele nebo několika jich, nýbrž pod určitou firmou: na př. »Spolek dobré naděje« nebo pod. a jsou-li jednotlivé podíly jakožto kuksy horní jenom u horního úřadu jménem jich majitelů zaznamenány, ve kterémžto případě hory mohou býti knihovně jen jako celek břemeny stíženy nebo zcizeny, nazývá zákon souhrn těchto držitelů kuksů »nákladnictvem«, majitele kuksů pak »spolunákladníky«. K tomu třeba poznamenati, že až posud pro nedostatek určitého zákonného rozlišování a pak proto, že o. o. z. (§ 1277) každý podíl na horách zove »kuksem«, čemuž dle nového horního zákona již tak není, též takové dle o. o. z. existující nákladnické kuksy jsou zde neb onde v knihách horních zapsány; těmito výjimečnými případy se však pojem nákladnictva neruší (§ 82. vyk. nař.).

II. Právní povaha nákladnictva.

V té příčině poznamenává Wenzl (viz jeho »Horní právo« str. 478. a násl.): Nákladnictvo považovalo se brzo za prostou báňskou společnost akciovou a kuksy za akcie, brzo opět spatřována v kuksech společenská práva obligační, a chceme-li u nákladnictva užití zásad

o spoluvlastnictví, jsme po většině náchylni, bychom je posuzovali dle ustanovení práva obecného. Všecky tyto názory jsou příliš jednostranné potud, pokud pomíjejí vlastní hledisko práva horního; neboť ode dávna byla těžířstva institucí specificky báňskou, která se zvláštnostmi hornictví co nejúžeji souvisejíc, přispůsobovala se potřebám a zevnějším jeho poměrům a utvářila se též v tom směru, ježto dolování a právo horní posud zaujímaló své staré výlučné postavení. Z náhledů těchto zdá se býti nejvíce rozšířeným ten, který považuje nákladnictva za společnosti akciové, kuksy pak za akcie. Opírá se tento náhled o okolnost, že kuksy jsou ideálními podíly na společném podniku dolovacím nákladnictev, že jako tam tak i zde splácení (příplatky) a dividendy (výtěžek) vyměřují se dle držby podílů, že naskytá se kolísání kursů, že v otázkách správy podniku rozhoduje většina hlasů podílníků, aniž by menšině jakási výhrada nebo snad pojištění příslušelo. Poněvadž tyto znaky vyskytují se též při akciové společnosti, mohl by se zdáti odůvodněný závěr, že kuksy báňské jsou totožny s akciemi vůbec. Však již jediná ta okolnost, že akcie teprve v 18. století se vyskytují, naproti tomu, že dělení podniků báňských v kuksy již ve stol. 16. a to v organické souvislosti se základními poměry tehdejšího provozování hornictví bylo netoliko úplně vyvinuto, nýbrž že tvoří též první podmínku horních podniků, vyvrací s dostatek ten názor. Byl bychom chtěli za to míti, že obé spočívá na téže myšlénce, musíme doznati, že těžířstva jsou starší ostatních podniků. K tomu přistupuje ještě, že kuksy tvoří posud útvar, který jest vlastní poměrům držení a užívání dolů, který také z těchto poměrů vypučel, který tudíž odjinud přenesen není. Tím však nemá býti řečeno, že by podíly kuksovní na podnicích důlních bez výjimky bylo zařaditi pod hledisko spoluvlastnictví dle práva obecného nebo dokonce římského. Rozdělení bání v kuksy bylo povždy ustanovení ryze báňským, přizpůsobeným úplně zvláštnostem dolování a hornictví. Domněnky, že by byly kuksy společenskými pohledávkami, vyvrátí se nepředpojatým srovnáním jich se XXVII. hlavou druhého dílu o. o. z. Důvod poměru společenského, který v právním vztahu tvoří jaksi střed mezi spolkem akciovým a společenstvím vlastnickým ve vlastním smyslu občanského zákona, spočívá ve zvláštní povaze provozování hor. Nákladnictva nebudtež také stotožňována se spolky, které se tvoří za účelem větších podniků provozovacích a jichžto činnost a působnost vybočuje často z oboru vlastního hornictví. Co se týče takových spolků, platí pro ně zákon spolčovací a spadají v obor podniků průmyslových vůbec. Nákladnictvo nutno posléze, jak již připomenuto, lišiti od společnosti těžařské (viz tento článek), neboť tato zakládá spoluvlastnictví k báním, které dle obecnoprávních zásad o spoluvlastnictví (§§ 825—858 o. o. z.) a z části též dle ustanovení o společnosti výdělkové (§§ 1175—1216 o. o. z.) jest posuzovati, kdežto nákladnictvo jest rázu ryze báňského a téměř výhradně upraveno je předpisy zákona horního. Platný horní zákon poskytuje spoluvlastnictví báňskému daleko větší volnost, ba dokonce i výhody, kdežto nákladnictva vázána jsou řadou norem, jsou mnohostranně obmezena a podrobena dohledu a kontrole úřadů horních v míře daleko větší, nežli spoluvlastnictví k důlu — těžařská společnost.

K nejpodstatnějším znakům nákladnictva náleží: jeho rozdělení na kuksy, povaha těchto jako věcí movitých, až do nejmenších podrobností upravený způsob řízení při nákladnických záležitostech a posléze ustano-

vení, že nákladník ručí jenom svým podílem na dobu a na jeho příslušenství, kdežto spoluvlastníci dolu v knize horní zapsaní ručí vedle horních nemovitostí též celým svým jměním. Všecky tyto náležitosti jsou značné důležitosti a jimi rozeznávají se nákladnictva podstatně od společností těžařských. Nákladnictvo je tudíž báňskou společností výdělkovou, při níž jednotliví účastníci se zavazují, že ponесou poměrně dle svých podílů náklady dolování, při čemž i zisk v témž poměru se dělí. Příspěvky, jež jednotliví účastníci ke společnému provozování podniku důlního splácejí, slovou »příplatky«, čistý zisk pak »výtěžkem«.

III. Založení nákladnictva.

Má-li spoluvlastnictví k horám rozdělit se v podíly menší než šestnáctiny, může, nebylo-li svolení (§ 135 hor. z.) horním úřadem uděleno, stát se to jenom zřízením nákladnictva (§ 138 hor. z.). Založení nákladnictva musí se oznámiti hornímu úřadu, poznamenati v horní knize a listina o tom zřízená musí se po učiněném schválení jejím u berního úřadu zanepti, by každý v ni nahlédnouti mohl (§ 137 hor. z.). Založení lze těžířstvo způsobem dvojím, a to buď tak, že jistý počet spoluvlastníků dolů mezi sebou anebo tito s jinými osobami se spojí, takže vlastnictví k horám dělí se mezi nimi v určitý počet kuksů nebo kuksových dílů, v knize horní však zapíše se jakožto nedělitelný celek na jméno pospolitého nákladnictva, anebo, prohlásí-li jeden nebo více majitelů dolů, že chtějí své vlastnictví k horám proměnit v kuksy a že v horní knize dají je jakožto nedílné vlastnictví pod firmou, již si zvolí, zapsati, že však utvořené kuksy chtějí libovolně zciziti. V obou případech musí úmluva nebo prohlášení vyhotoveno býti v takové bezvadné listině, právní formě odpovídající, aby soudem byla uznána za způsobilou ke knihovnímu zápisu; musí se po té báňskému hejtmanství ku schválení předložiti, na to příslušnému soudu k opravení horní knihy odevzdati, konečně u revírního úřadu báňského do knihy nákladnické zapsati a do sbírky listin vložiti (§ 85 vyk. nař.).

IV. Poměry držeбnostní.

Dříve byli nákladníci vzhledem ke svým kuksům spoluvlastníky cechu a měli ve přičině jich všechna práva, která jim příslušejí ke společnému vlastnictví a která vůbec ve vlastnictví důlním obsažena byla; byliť v horní knize jakožto držitelé svých podílů uvedeni a mohli je zciziti nebo zastaviti. Každý těžíř mohl se vzdáti svých podílů. Každý spolutěžíř byl kromě případu zvláštní úmluvy zavázán, aby podle poměru svých podílů nebo kuksů ku provozování cechu přispíval, t. j. příplatky zapravoval. Kde však byly kuksy svobodné nebyli majitelé těchto povinni, aby poměrně ku svým podílům nebo kuksům ku provozování cechu přispívali. V těžířských poměrech držeбnostních nastala však nynějšími ustanoveními horního práva o právní povaze kuksů (§ 140 a násl. hor. z.) podstatná změna. Za trvání nákladnictva přísluší každému podílníku (spolunákladníku) pouze nárok na rozdělení v ýnosu. Každý podílník může se sice svého podílu vzdáti, jej na jiného přenésti, není však ani sám ani někdo z jeho nástupců oprávněn naléhati na rozdělení hlavního kmene těžířského jmění neb na jeho zcizení za účelem rozdělení. Podíly na jmění těžařském zovou se kuksy a mají v právu povahu věcí movitých. Těžířstvo nesmí ve více než 128 kuksů a kuks ne na více než 100 dílů rozdělen býti (§ 139 hor. z.).

V. Organisaace.

V době starší musil každý cech míti svého představeného neboli šichtmistra, který většinou hlasů na roku těžířském býval volen; nepřítomní těžíři však musili své faktory na místě dolování zříditi a soudní úřad báňský měl nad správou dolů a řízením podniku vrchní dozor; přeměna dřívější feudální organisace nemohla však obstáti beze vlivu na provozování hornictví. Organisaace nákladnictev dle předpisů platného zákona horního vyžaduje nyní jednotného řízení, které stojí pod dohledem a kontrolou úřadů.

1. Ředitelstvo: Každé těžířstvo jest povinno, aby zřídilo ředitelství s předsedou a aby jak vykonanou volbu tak i firmu těžířstva hornímu úřadu oznámilo. Plná moc ředitelstva a jeho předsedy k uzavírání závazných jednání budiž posuzována na základě smlouvy služební, tato musí však jak u báňského úřadu tak i v horní knize vyložena býti k nahlédnutí (§ 145 hor. z.). §§ 144 a 145, které mluví o ředitelstvu a jeho předsedovi, mají na mysli jediné řídicí výbor složený z několika osob, kdežto §§ 146 a 147 mluví o řediteli v jednotném počtu. Z toho zdá se vyplývati, že není absolutně nutno, aby ředitelstvo z několika osob musilo záležeti. Zákon neustanovuje, zda musí být ředitel spolunákladníkem čili nic; nesmí se však přehlédnouti, že u ředitele ve smyslu § 146 odborná znalost zdá se býti náležitostí daleko podstatnější nežli to, je-li společníkem. Ředitel při tom pokládá se za zřízence nákladnictva, s nímž toto uzavře určitou smlouvu služební. Ředitelstvo jest orgánem těžířstva pro běžné záležitosti provozovací a správní.

2. Spolunákladníci: Každý spolunákladník má báňskému úřadu, bydlí-li v jeho obvodu, své bydliště, nebydlí-li však v témže obvodu, svého plnomocníka, jenž tam bydlí, označiti, který by ho zastupoval, příplatky za něho zapravoval a jemuž by se všeliká oznámení jak těžířstva, tak úřadů s účinkem doručovati mohla. Opomene-li se toto oznámení, nahraňuje doručení ohlášení v novinách určených k veřejným ohláškám v té které korrunní zemi (§ 148 hor. z.).

3. Stanovy: Každé nákladnictvo jest sice dle § 143 hor. z. oprávněno, aby si dávalo samo stanovy; pokud však nemá zvláštních zákonem schválených stanov, podléhá normám v horním zákoně vytknutým. Zvláštní stanovy třeba báňskému hejtmanství k potvrzení předložiti. Nevzejdou-li v žádném směru námitky, nechť báňské hejtmanství stanovy schválí. Jeden ověřený opis schválených stanov podrží se pro knihu listin (§ 88. vyk. nař.).

VI. Nákladnická kniha.

O majitelích kuksů každého nákladnictva vedou se u báňského úřadu záznamy (kniha nákladnická, těžířská). Knihovní jmění těžířstva může se jen v celku zastaviti nebo vůbec břemenu obtížiti (§ 141 hor. z.). Žádost o povolení záznamu dobytého práva zástavního na kuksech v úředních horních knihách nákladnických dala podnět k úvaze. Byť i mnohým záznamům, s nimiž zákon nespojuje žádný účinek, se žádný zákon nepřičí, vedly by přece tyto k nesčetným zmatkům a újmám nabytých práv, kdyby dříve se nevyslovilo, že zástavních práv na kuksech záznamem v knize nákladnické jako zástavních práv na nemovitostech jen zápisem do knihy pozemkové nebo horní nabyti lze. Kdyby se záznamy ve knize těžířské s tímto právním účinkem předsebraly, neshodovalo by se to s §§ 140—142 hor. z., pak s §§ 451 a 452 o. o. z. a nebylo to lze při tehdejší organi-

saci revírních úřadů báňských, které mají vésti knihy nákladnické, ani provéstí bez ohrožení právní bezpečnosti. Z toho plyne, že záznamy zástavního práva vůbec nemají se v úředních horních knihách nákladnických předsebráti (nař. min. orby ze dne 3. března 1876 č. 1362 věstn. č. 12). Revírní úřad báňský má vésti knihu těžířstev v jeho úředním okrsku existujících a v ní mají býti každému těžířstvu věnovány dva dle okolností i více listů. V nadpisu hlavního listu budiž uvedena firma každého nákladnictva vzhledem k listině o jeho založení, po té datum a čísla schválení báňského hejtmanství, pod tím však každá horní držebnost s poukazem na svazek a list knihy záznamů (§ 35), kde jest ona zapsána, tvoříc nyní vlastnictví nákladnictva. Také budiž ředitelstvo, jakmile jest dle § 144 hor. z. zvoleno, s uvedením jména, zaměstnání a bydliště každého člena zde zapsáno, a každá změna jeho, jak to předepsáno jest ohledně majitelů kuksů, budiž poznamenána; po té následuje seznam spolutěžířů s doložením kuksů a kuksových dílů které každý z nich má, zároveň s udáním zaměstnání, bydliště a po příp. splnomocněnce. (§ 86. vyk. nař.)

VII. Schůze nákladníků.

V těchto usnášejí se nákladníci jako takoví hlasováním. Schůze nákladníků musí se z pravidla konati každý třetí rok v sídle ředitelstva aneb vůbec v jiném místě těžířstvem určeném. Na žádost třetiny spolunákladníků, nebo pokládají-li to buďsi ředitel, buďsi báňský úřad v důležitých případech za nutno, mohou býti též mimořádné schůze nařizeny (§ 149 hor. z.).

1. **Předmět úřady:** Při schůzích nákladnických jest za příčinou úřady a usnesení přednésti: řiditelovu zprávu o provozování, závěrku a rozvahu účetní za uplynulá správní léta a všechny důležitější správní i provozovací záležitosti (§ 151 hor. z.).

2. **Jednací řád:** Shromáždění předsedá, pokud není vlastní předseda zvolen, ten, kdo nejvíce v podniku jest súčasněn, a je-li více stejně zúčastněných, kdo jest nejstarší věkem. Předseda má vždy spolu hlasovati. Ku hlasování způsobilý jest každý spolutěžíř, který se dostaví buďto osobně, nebo který pošle plnomocníka svého. Z pravidla rozhoduje absolutní většina hlasů přítomných hlasujících dle poměru jich zúčastnění se v podniku, při čemž nejmenší podíl pokládá se za jednotku. Při rovnosti hlasů rozhoduje náhled, ku kterému se připojí předsedající. Běží-li však o změnu spolkových stanov nebo o zcizení postradatelných částí nemovitého jmění nákladnictva, jest nutným ku platnosti usnesení souhlas aspoň tří čtvrtin přítomných hlasujících dle poměru jich podílů. Předpisy o. o. z. o právu přehlasovaných zajištění nebo zrušení společenství (§ 834 o. o. z.) žádati, nemají při těžířstvech místa (§§ 153, 154 a 155 hor. z.). Těžířstvo nebo ředitelstvo jest dle § 149 hor. z. povinno, aby odbývání nákladnické schůze báňskému úřadu dříve oznámilo a předměty rokování (§ 150 hor. z.), jakož i místo a čas, kde a kdy má se schůze odbývati, označilo. § 149 hor. z. zmocňuje sice báňské úřady, aby ku schůzím nákladnickým vysílali komisaře, by zvěděli o postupu jednání při nich; tohoto oprávnění má se však z pravidla v míře co možná nejmenší užívati, aby těžířstvům ponechána byla úplná volnost radění a usnášení se. Proviní-li se však správa těžířská, nedbajíc trvale horních zákonů, trpíc správu dolů, která jest zhoubnou pro zdar dolování a patrně věci neznalá, anebo je-li podobná žádost od spolunákladníků nebo ředitelstva podána, musí býti ke schůzím

nákladnickým vyslán komisař báňského hejtmanství, aby se tomuto poskytla příležitost, by se takovýmto zlořádům přiměřeným způsobem odpomohlo, aneb aby se poučením a napomenutím schůze nákladnická sama k tomu přiměla (§ 90 vyk. nař.).

VIII. Příplatky.

Příplatky na schůzi těžířské (§ 151) určené (§ 138 hor. z.) má vypisovati ředitel ve smyslu vykonaného usnesení a má je dle předepsaného způsobu a v ustanovený čas vybíratí (§ 157 hor. z.). Spolutěžiři, kteří vypsaní ředitelovu nevyhoví anebo kterým nemůže se toto v okresu báňského úřadu doručiti, mají se na žádost ředitelovu úřadem soudním spolu s ustanovením lhůty čtrnáctidenní ku složení příplateků vyzvati a o tomto vyzvání dle předpisů § 148 hor. z. písemným doručením nebo uveřejněním v časopisech zpravití (§ 158 hor. z.). Po marném vypršení lhůty má ředitel proti liknavému spolunákladníkovi o exekuční dražbu jeho podílu na dolech zažádati (§ 160 hor. z.). Dražba se vykoná, pokud horní zákon neobsahuje nařízení zvláštních, dle předpisů všeob. soudn. řádu.

IX. Práva hypotekárních věřitelů.

Dle povahy věci jest v horním zákoně jen potud řeč o přihlížení k právům hypotekárních věřitelů, pokud tato se vztahují na hypotéku specialní. Při tom bylo dlužno míti zřetel k těm stávajícím nákladnickým právům držebním, při nichž jednotliví podílníci zapsáni jsou v horní knize a pokud tyto jako speciální hypotéka dluhy jsou stíženy. Horní zákon uvažuje zvláště o dvou případech:

1. má-li obtížený podíl pro nezapravené příplatky býti vydražen, a
2. vzdá-li se spolunákladník svého podílu hypotekárními dluhy obtíženého.

Zákonná ustanovení vztahující se na tyto dva případy odpovídají zúplna posavadní právní povaze těžířského vlastnictví důlního.

K č. 1. V tomto případě mají býti vyrozuměni hypotekární věřitelé o zamýšlené dražbě a největší podání, jehož se vydražením docílí, budiž, pokud z něho něco zbude po zaplacení příplateků a útrat exekučních, jim přikázán. Nestal-li by vybývající zbytek nejvyššího podání k uspokojení hypotekárních věřitelů, anebo nehlásí-li se při dražbě žádný koupěchtivý, přejde podíl do dražby pojatý v prvním případě na vydražitele, v poslednějším případě však na spolunákladníky úplně bez útrat.

K č. 2. Zřekne-li se spolunákladník svého podílu, mají ostatní spolunákladníci s případným jim podílem převzítí též závady na něm vážnoucí. Mají však na vůli, aby na místě toho žádali za exekuční dražbu pro nedoplatené příplatky (§ 169 hor. z.).

X. Vzdání se podílů:

Každý podílník může se zřici svého podílu (§ 167 hor. z.). Vzdání se jest oznámiti buďto řediteli nákladnictva nebo báňskému úřadu a může se státi jen potud, pokud dražba (pro event. nezapravení příplateků) ještě předsevzata nebyla.

Právní účinky vzdání se:

1. Podíl zřikajícího se připadne ostatním spolutěžiřům,
2. tito musí převzítí nedoplatené příplatky,
3. soudní útraty, které po případě vzejdou, nese vzdávající se,
4. báňský úřad nechť vykoná připsání i odepsání uprázdněného podílu ve knize nákladnické (§ 167 hor. z.).

5. Je-li na kuksu poznamenána soudní obstávka a pod., třeba prozatím uvědomiti příslušný úřad soudní o vzdání se a výmaz lze předsevzítí teprve po vykonaném prohlášení tohoto úřadu, že nestojí tomu v cestě žádná překážka (§ 92 vyk. nař.).

XI. Zrušení nákladnictva.

Zrušení těžřístva nebo zcizení hlavního kmene jeho jmění může nastati toliko za souhlasu budši všech nebo aspoň $\frac{3}{4}$ držitelů všech podílů těžřístva. V posledním případě budiž k tomu svolení příslušného úřadu báňského opatřeno (§ 155 hor. z.). Ježto takové usnesení má převelikou a velmi rozhodnou důležitost pro celé těžřístvo a ježto přihoditi se může, že by se tři čtvrtiny kuksů v ruce jednoho neb několika málo majitelů soustředily, kdežto poslední čtvrtina byla by rozdrobena na mnoho menších spolutěžřířů, kteří by tím mohli býti připraveni proti své vůli z nekalých úmyslů většiny o své držení, jest povinností báňského hejtmanství, aby si v takovém případě po pečlivé úvaze všech okolností zjednálo přesvědčení, že vykonané usnesení skutečně z nevyhnutelné nutnosti vyšlo a že zde není vedlejšího úmyslu nebo snad zkrácení menšiny, tudíž budiž pouze po nabytém přesvědčení uděleno schválení (§ 91 vyk. nař.).

Náklady soudní.

A) Řízení civilní.

I. Řízení sporné.

1. K hlavnímu nároku procesnému přistupuje pro vítěze ať to jest žalobce či žalovaný civilní procesný nárok vedlejší, nárok na náhradu výloh procesných odpůrcem jemu způsobených, a to ať přemožený vedl proces bona či mala fide. Základem této povinnosti náhradní není, jak dříve se mysliło, trest straně přemožené uložený, nýbrž soukromoprávní povinnosti ku náhradě škody obdobný závazek přemoženého vzhledem k výlohám, jež tento odpůrci způsobil. Ovšem dlužno závazek tento posuzovati nikoli dle všeobecných předpisů soukromého práva o náhradě škody, nýbrž dle zvláštních norem civilního práva procesného.

Výlohy vedením procesu způsobené mohou býti:

a) soudní náklady sporné neboli poplatky v širším slova smyslu, t. j. náklady, jež musí za činnost soudu býti zaplacený a to částečně státu (poplatky v užším smyslu) ve formě kolkování podání, protokolů, příloh, rozsudku atd., nebo i v hotovosti, jako v jistých případech poplatek za rozsudek, částečně v t. zv. športulích, jež připadají jednotlivým státním orgánům samým, jako ku př. cestovné a diety soudcovských funkcionářů, poplatky za doručení a za cesty soudních a úředních sluhů a pod.

b) mimosoudní procesné náklady, jimiž jest rozuměti všechny ostatní výdaje sporem způsobené, jako ku př. odměna vlastnímu právnímu zástupci, poplatky znalcům a svědkům, poštovné, náklad na překlady, výlohy uveřejnění ediktů v novinách atd.

Všechny tyto útraty má platiti předkem strana, jež k nim zavdala podnět (r. ze dne 17. května 1892 věst. min. sprav. 786), a v případě, že by příčinu k nim zavdaly obě strany sporné, ku př. předsevzetí důkazu znaleckého k oboustrannému návrhu, obě strany společně, avšak s výhradou nároku na náhradu proti padlému odpůrci (rovněž § 40 nov. soud. řádu ze dne 1. srpna 1895 č. 113 ř. z.).

Zákonné předpisy o náhradě soudních útrat platí pro všechny sporné strany, tedy také pro fiskus jako žalobce nebo žalovaného (dv. d. ze dne